

Kræfter vil det samme Resultat kunne naas, naar man indskrænker Stoffet til Examen, men jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa nu, fordi jeg tror, at denne Sag bedst ordnes i Forbindelse med Spørgsmaalet om Examenkommissioner, som jo dette Things Flertal, og jeg tror, dets overveiende Flertal — thi det er ikke fra et enkelt Partis Side, men det ere alle Partier, der have været stemte derfor før — har anbefalet og gennem en Bevilling paa Finansloven søgt at fremme. Svad Examenkommissionerne angaar, har den ærede Minister imidlertid indtil nu udtalt sig paa en Maade, som ikke giver Haab om, at det vil kunne ordnes saa hurtig som ønsket. Men medens et æret Medlem af Udvalget har ment at burde fastholde denne Ordning som Betingelse for at give de 50,000 Kr. bliver dette fra vor Side ikke gjort gjældende. Vi skulle nøies med Mindre, og jeg vil da nævne to Reformer, som allerede have været gjorte til Gjenstand for Behandling i Finansudvalget, og som jeg haaber, vi ville finde den ærede Ministers Tilslutning til at faae gennemførte paa dette Omraade. Det er ganske vist Reformer, som ikke staa i nogen umiddelbar Forbindelse med Universitetet, men som dog have en saa nær indirekte Forbindelse dermed, at de med fuld Ret kunne stilles sammen med Bevillinger til Universitetet. Det er Ordningen af Examen ved Afgangen fra 4de Klasse i de lærde Skoler og Spørgsmaalet om en fælles Examenkommission for samtlige lærde Skoler i Landet. Begge disse Spørgsmaal ere, vistnok ved Initiativ fra den ærede Ministers Side, i Sommerens Løb bleve gjorte til Gjenstand for Overveelse i Landet. Der er blevet omsendt Cirkulerer og Spørgsmaal til de forskjellige lærde Skolers Bestyrelser, og Svarene derpaa have i begge Henseender været forskellige. Nogle lærde Skoler have udtalt sig for Afstæffelsen af den latinske Stil, og andre have udtalt sig for Bibeholdelsen. Enkelte Skoler have udtalt sig for en fælles Examen for alle Skoler, og andre have udtalt sig for det nuværende Privilegiumssystem, som finder Sted i Kraft af den gjældende Skolelov. Fra vor Side vare disse Spørgsmaal ikke saaledes drøiede under Finanslovens Behandling, at vi troede til 2den Behandling at burde tage en fast Position her, men senere, og navnlig da Spørgsmaalet om Tilskudet til Universitetet kom frem, have vi troet at burde rette den Anmodning til den ærede Minister som Gjengæld for den Indrømmelse, han forlanger ved at stille Forslag om en Bevilling af 50,000 Kr. til Universitetet, at disse to Spørgsmaal bleve ordnede i Overensstemmelse med vor Anskuelse om det Rigtige, i ethvert Fald i Overensstemmelse med, hvad Folkethinget gjentagne Gange har fremhævet som det Ænskelige. Skoleloven af 1ste April 1871, det vil sige Lovene om de lærde Skoler, er jo saaledes affattet,

at man ikke ret vel kan forstaa den paa anden Maade, end at den latinske Stil skal falde bort som Examensbetingelse, og det har vistnok ogsaa været den Opfattelse, som Thinget har havt, da det gik ind paa Loven. Der findes forskellige Udtalelser fra de forskjellige Partier i denne Retning. Jeg kunde citere dem, men skal nu ikke her trætte ved en Oplæsning. Der findes Udtalelser fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) og fra det ærede Medlem fra Maribo. Det er ikke det nuværende ærede Medlem, men en af hans Forgængere (Frederiksen), som dengang hørte til Høire i Folkethinget (Modsigelse). Jo, det gjorde han i 1871, han var endog meget ivrig paa den Side. Jeg kan godt huske ham i 1872, da var han endnu lige saa gal. Det er Mænd, som jeg maa anse mig for berettiget til at citere, da de begge ere graduerede Personer, den ene som Professor og den anden som Doktor; de ere altsaa Autoriteter paa dette Omraade. Begge disse Mænd gik ud fra, at en af Hovedgrundene til at gaa ind paa den nye Skoleordning var den latinske Stils Afstæffelse som Examenssag. Bevæggrunden har neppe været Had til Latinen — det deler jeg i alt Fald ikke — men snarere Omhu for, at den studerende Ungdom blev saaledet bebyrdet med Læsning som mulig, at Studiestoffet blev indskrænket, og det kan jeg ikke Andet end fuldstændig samstemme med. Jeg tror, at, jo mere man kommer ind paa den Retning at koncentrere Undervisningsstoffet, desto bedre er det, saa at Eleverne lære færre Discipliner, men faae mere aandelig Gymnastik, om jeg saa maa sige, forberedes bedre til at studere selv. Man ansaa sig ogsaa som nogenlunde betrygget ved Vedtagelsen af den nye Lov, idet den udelukkede den latinske Stil ved Afgangsexamen fra 6te Klasse. Men senere udkom der en kongelig Anordning, støttende sig paa denne Lov, som indførte den latinske Stil ved Overgangen fra 4de Klasse. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa, hvorvidt dette var rigtigt eller ei, det er en Ting, som saa tidt har været omtalt her, og som jeg ikke lægger videre Vægt paa. Svad der for os er Dovesagen, er, at dette Forhold nu omordnes, og at der tilveiebringes en Tilstand, hvorved den latinske Stil ikke mere fordres som Examenssag. Som Forholdet nu er, fordres latinsk Stil som Examenssag i 4de Klasse, og Karakteren for den tælles med. Jeg antager ikke, at vi paa dette Omraade ville møde nogen absolut Modstand fra den ærede Ministers Side. Jeg tror, efter hvad vi hidtil have set, at den ærede Minister i det Væsentlige maa være enig med os i, at vor Betragtning er den rigtige. Det Samme tror jeg med Hensyn til det andet Ænske, der er fremsat, nemlig at den privilegerede Examensret for de lærde Skoler afstæffes, og at der istedetfor indføres Examenkommissioner, til hvilke de lærde Skoler